

Failliet? Dan doen we het zelf wel

Ontslag levert soms iets moois op. Bijvoorbeeld als werknemers van een failliet bedrijf met elkaar verdergaan en succes boeken. De oude werkgever en de uitkeringsinstanties moeten wel helpen.

Door Linda Huijsmans

We gaan door. Dat hebben we vanochtend met z'n allen besloten.' Gaby van de Waal meldt het vol trots terwijl hij plaatsneemt aan een lange tafel in de kantine van SupPack. Alle twintig werknemers, tevens mede-eigenaren van het verpakingsbedrijf in Nijkerkerveen, zijn op 1 oktober voor zichzelf begonnen. Hun oude werkgever Unilever betaalt nog tot 1 april de salarissen, maar het gaat zo goed, dat ze het aandurven om op eigen kracht verder te gaan.

SupPack is een van de bedrijven waar werknemers succesvol een doorstart hebben gemaakt. In Emmen zijn twaalf ingenieurs van de failliete kunststoffabriek Diolen zelf verder gegaan en in Limburg is uit de as van papierfabriek Favini het nieuwe bedrijf Meerssen Papier herrezen.

Veel meer voorbeelden zijn er nog niet, want voor een dergelijke doorstart is veel geld, veel materiaal en vooral veel goede wil van alle betrokken partijen nodig, niet in de laatste plaats van de ex-werkgever en overheidsinstanties als het UWV en de Belastingdienst.

Eind 2007 kondigde multinational Unilever de sluiting van drie fabrieken aan: Calvé in Delft, CIF in Vlaardingen en de vestiging van Knorr in Loosdrecht. Er werd goed voor de ontslagen mensen gezorgd; de afkoopsummen waren niet kinderachtig en er was hulp bij het zoeken naar ander werk. Ook werd er een 'Club van 100' ingesteld van mensen voor wie het vanwege een lichamelijke of andere beperking moeilijk zou worden weer aan werk te komen. Voor hen was een extra potje beschikbaar.

Toen unitleider Gaby van de Waal en zijn collega Patrick Spakman hoorden dat ze hun baan bij de Knorr-fabriek zouden kwijtra- ken, waren ze natuurlijk niet blij. Maar nu SupPack op eigen benen staat, overladen ze hun oude werkgever met complimenten.

De Calvé-fabriek van Unilever in Delft, herfst 2007. De pindakaasfabriek sloot in mei vorig jaar haar deuren. Foto Raymond Rutting / de Volkskrant

Gaby van de Waal was voorzitter van de ondernemingsraad tijdens de sluiting. Hij had al een andere baan op zak toen hij het idee kreeg om juist met mensen uit de Club van 100 voor zichzelf te beginnen, als zelfstandig bedrijf. Want het mogen dan werknemers 'met een vlekje' zijn, de machines en het

productieproces kennen ze als hun broekzak. Hij kreeg voor elkaar dat Unilever een haalbaarheidsonderzoek financierde.

Van de Waal blikt tevreden om zich heen. De tafels en stoelen in de kantine en de machines in de bedrijfshal van SupPack zijn allemaal donaties van Unilever. 'We

mochten alle spullen die Unilever niet meer nodig had gratis meenemen. Zelfs de witte jassen die we op het werk droegen mochten we houden.'

Het knaloranje embleem van SupPack spat van de jassen van de medewerkers die in de grote productiehal producten inpakken. In een hoek zet een groepje mensen flesjes appelsap op een tray en haalt die door een plastificeerapparaat. Iets verderop worden koperen koppelingen voor warmteketsels in doosjes gedaan.

'Wij zijn even duur als andere verpakingsbedrijven', zegt Spakman. 'Maar onze kracht is dat we maatschappelijk verantwoord ondernemen, omdat we met mensen met een beperking werken. Dat vinden onze klanten belangrijk.'

De twintig mensen die meegingen zijn allemaal eigenaar van het nieuwe bedrijf. Ze zijn 30 procent minder gaan verdienen, maar als volgens planning eind 2011 voor het eerst winst wordt gemaakt, deelt iedereen daarin mee.

Zonder de medewerking van Unilever zouden ze het niet hebben gered, stellen Van de Waal en Spakman: 'We hebben een vliegende start gehad doordat alle machines en materialen die we nodig hadden gratis konden overnemen. Dat hadden we nooit allemaal zelf kunnen financieren.'

Diezelfde onbaatzuchtige medewerking kreeg Bas Krins van API-Emmen. Van huis uit is hij ingenieur, maar nu brengt hij hele werkdagen in de auto door, op weg naar nieuwe klanten. Tot augustus werkten Krins en zijn collega's voor kunststoffabrikant Diolen. Diolen ging failliet en ervielen duizend ontslagen, waarvan ruim vierhonderd in Emmen. Het grootste deel van het personeel deed productiewerk, maar Diolen beschikte ook over een hoogwaardig researchcentrum. Voor drie medewerkers was het 'onverteerbaar' als dat zou worden opgeheven. Samen met twee anderen is Bas Krins nu directeur van API. 'Toen duidelijk werd dat Diolen niet meer te

redden was, ontstond het idee een eigen researchbedrijf te beginnen', aldus Krins.

Krins en zijn compagnons hadden het 'geluk' dat tegelijk met Diolen nog een grote werkgever in de regio failliet ging. Onder andere het UWV, de gemeente Emmen en de provincie Drenthe zetten daarom alles op alles om de honderden werklozen weer aan een baan te helpen. Dat was goedkoper dan ze jarenlang in een uitkering te laten zitten.

De nieuwe ondernemers kregen dan ook alle medewerking bij hun doorstart. Ze mochten aan de slag met behoud van uitkering, het overnemen van oude klanten en relaties was geen probleem, en de curator stond oogluikend toe dat ze de machines en gebouwen uit de failliete boedel gebruikten. 'We maakten dus minimale kosten en konden snel beginnen.'

Jack Giesen is ook zo'n aanpakker. De Limburger is een veteraan in de papierindustrie. Tien jaar geleden begon hij voor zichzelf, door een onderdeel van de papierfabriek waar hij werkte te kopen en te verzelfstandigen. De rest van de fabriek ging vorig jaar failliet. De teloorgang van zijn oude bedrijf ging Giesen aan het hart. 'Er zijn op de hele wereld maar een stuk of vijf fabrieken waar dergelijk exclusief papier wordt gemaakt. In Meerssen maakte men menukaarten voor de Britse premier en archiefdozen voor het Vaticaan. Ook hebben ze voor een facsimile het papier nagemaakt van het dagboek van Anne Frank. Zoveel vak-kennis mag niet verloren gaan.'

Giesen zette alles op alles om de failliete fabriek over te nemen. Met hulp van onder andere de provincie Limburg kon Giesen op de valreep voorkomen dat drie unieke machines werden ontmanteld. Sinds vorige maand draait het bedrijf weer onder de naam Meerssen Papier. Van de 150 man die vorig jaar werden ontslagen, zijn er zeventig weer aan het werk.

Van de Waal is ervan overtuigd dat ze bij SupPack inmiddels een goede formule in handen hebben die ze overal kunnen toepassen.

Patrick Spakman vindt dat meer werkgevers die mensen moeten ontslaan deze constructies zouden moeten overwegen: 'Het is een goede manier om de negatieve publiekiteit rond zo'n reorganisatie of faillissement een positieve draai te geven.'